№ 278

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Sóbotę dnia 6 Grudnia r. s. 1819 roku.

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dnia 5 godz. 3 z połu.	27 cal. 10 2, lin.	— 5 stopn.	Północ. Zach.	Pochmurne
	— 5 godz. 9 wiecz.	27 — 10, 4, —	— 8 —	Północ. Zach.	Pochmurne
	— 6 godz. 7 z rana	27 — 10, 3,	— 6, —	Zachodni	Sníeg m.

WIADOMOŚCI KRAJOWE

Ruski Inwalid z dnia 26 listopada r. t., ogłosił: *Dodatkowe postanowienie o zdolności woyskowych osób, po wysłużeniu 25ciu lat, do otrzymania orderu ś. Jerzego.*

W ukazie Naywyższym, danym do kapituły rossyyskich orderów, dnia 5 stycznia 1817 roku wyrażone są postanowienia w następujący sposób:

„ Naczelnik głównego sztabu Naszego uczynił Nam przełożenie, iż przy układaniu z upłynionego roku 1816 listy jenerałów, sztabs-i-ober-oficerów, którzy zasłużyli na order Swiętego Wielkiego Męczennika i Zwycięzcy Jerzego czwartey klassy, za wysłużenie 25ciu lat w randze oberoficera, zaszła trudność: jaką mianowicie służbę, komenderówki i oddalenia się policzać do służby 25ciu lat przepisanych statutem do otrzymania tego orderu, a które z nich wyłączyć z tey liczby przy układaniu listy. Rozpatrzywszy to przełożenie, dla rozwiązania na przyszły czas wszelkich w tey rzeczy oboję tności Rozkazujemy: policzać do rzeczywistey służby polowey artykuły następujące:

1) Czas oddalenia dla wyleczenia się z ran otrzymanych w bitwie z nieprzyjacielem.

2) Zostawanie w obowiązkach komendanta, placmajora, adjutanta placu i budownictwa, licząc się w woysku.

3) Dla służących w półkach garnizonowych, zostających na etacie polowym, liczyć tylko ten czas, który przebyli w wyprawach.

4) Dla służących w nieregularnych półkach kozackich liczyć tylko służbę pełnioną na kordonach.

5) Służba w uzbrojeniu (opołczenje) dopełnia tylko dwudziesto-pięcioletni okres, jeżeli kto wysłużył w szeregach, zupełnych lat 24 bez nagany.

6) Do otrzymania tego orderu mają prawo i ci, którzy wysłużywszy w woysku lat 25 podług prawideł statutu i tego postanowienia, i, podawszy prośbę o nagrodę dla siebie, wyszli w odstawkę, albo zostali przeniesieni do garnizonow i wewnętrzney straży.

7) Co się tycze tych, którzy podług dawnieyszych kondu!t nie byli attestowani do podwyższenia rangi, ale w poźnieyszym czasie otrzymawszy rangi wyższe, w poźnieyszych opisach będą podawani za godnych podwyższenia, takich i po wysłużeniu lat nieinaczey na listach umieszczać, tylko za Naszém rozwiązaniem.

Niżey następujących oddalania się, komenderówek i służby do liczby lat 25, zamierzonych do otrzymania pomienionego orderu nie kłaść:

1) Znaydowanie się przy zagranicznych szpitalach i łazaretach w czasie pokoju i woyny.

2) Komenderówki za potrzebami pułkowemi, jako to za remontem i za rzeczami amunicyynemi.

3) Zostawanie w niewoli.

4) Czas podróży w przenoszeniu się z pułku do pułku do dnia przybycia.

5) Czas wszelkiego aresztu, który z rodzaju swojego nie zapisuje się do formularnego opisu.

6) Liczenie się w woysku w czasie pokoju bez żadnych obowiązków.

7) Służba w straży wewnętrzney, chociażby w tymże czasie liczył się w woysku.

Tych prawideł ma się trzymać kapituła rossyyskich orderów w przedstawieniu do nadgrody orderem ś. Jerzego za wysłużenie lat naznaczonych.

FRANCYA

Gazeta *Constitutionel* wyraża: Wieżę przy pałacu sprawiedliwości (*palais de Justice*) *wieżą zegarową* zwaną, właśnie teraz naprawują. Z tey wieży dane było hasło do rzezi hugonotów w nocy ś. *Bartłomieja* 1572. Dwóch ultrystów rozmawiało nie dawno o przedziwnych widokach, jakie się dla partyi ich otwierają; że ministeryum złożone będzie z ultrystów; jedna piękna noc..... „ Ale, ale, zawołał jeden z nich, wiesz WPan, że wieżą zegarową naprawiają?„

Monitor z d. 22 listopada zawiera, stosujący się oczewiście do odmiany ministeryalney ważny artykuł, w którym wyrażono: po poważnych i wiernych urzędnikach stanu, którzy jednostayni w swoich zamiarach, może w niektórych względach politycznych nie zgadzali się w radzie, następują mężowie, którzy z równém poświęceniem się tak dla tronu jako i dla wolności, tylko głosem przekonania odzywać się będą. Jacykolwiek będą tymi ministrami zasłużą zawsze na ufność publiczną, jeśli tylko otwarcie, szczerze i odważnie weydą w królewskie zamiary wzmocnienia wolności. Oby wszyscy obywatele zrzekli się czczych nazwań, które ich zdają się rozdzielać na nieprzyjaźne partye, gdy tymczasem wszyscy jednakie mają życzenia, potrzeby i nadzieje: *niezbędnego ustalenia wszy-*

stkich praw tronu i wszystkich wolności ludu.

Papiery nasze publiczne spadły nieco. Numer tuteyszego *Kuryera*, który naprzód doniosł, że mają zayśdź odmiany w ustawie konstytucyyney, rozszarpany został z niechęcią na birży i nogami deptano.

Na żądanie tuteyszego posła angielskiego, uwięziono tu kilku anglików, między którymi i jeden goniec stanu.

Deputowani zgromadzą się już d. 27 t. m. dla wybrania zpomiędzy siebie 25 członków mających przyymować Króla.

PRUSSY.

(z gaz. Zusch.) *Berlin, dnia 24 listopada.* Kryminalne śledzenia, osob obwinionych o knowanie planów rewolucyynych, odbywają się ciągle drogą prawną. Wymieniają kilka z tych osob: *Jahn, Jung, Follen, Mühlenfelsi.* Sporządzony w *Kolonii* w sprawie z ostatnim z wymienionych, protokuł, wydrukowany został w angielskiey gazecie, *the Times*, i nie można sobie uczynić wielkiego wyobrażenia o pełnieniu obowiązków służby urzędnika, który pr tokułu tego udzielił.

Dzieło konstytucyi małpostępować z pośpiechem, i powiadają, że nowa konstytucya pruska, lubo niepodobna do żadney z istnących, będzie jednakże opartą na zasadach prawey monarchii. Całość ma tworzyć obraz łańcucha, którego każde ogniwo oddzielne, ale nie rozerwany związek z drugim stanowić będzie, tak, że będzie konstytucya gminy, okręgu, kraju i państwa.

Mówią o nowém i bardzo surowém roztrząsaniu magnetyzmu, dla zwrócenia do przyzwoitych granic jego nadto wielkiego szerzenia się i przeciwnego po części użyoia. Magnetyzm zdaje się mieć jednaki los z turniejami. Te, jak wiadomo, były także po dwakroć roztrząsane, nim własność ich wewnętrzną rozpoznano. Tymczasem może magnetyzm nie dozna równegoż zupełnie losu jak turnieje; wielu bowiem mających słaby systemat nerwowy a mocną wiarę, przypisują mu tajemną cudowną moc, którą wprawdzie sami mu tylko nadają, a która ich zupełnie uzdrowić miała!...

WŁOCHY.

List pisany z Rzymu 30 (18) paź. 1819, w którym znayduje się umieszczony *Wyjątek z Dziennika Rzymskiego* (Diario di Roma r. 1819, N 75.) W świątyni unickiey ruskiey pod tytułem: *SS. Męczenników Sergiusza i Bacha na górze*, z nadzwyczayną wystawą przez 7, 8 i 9 dzień września obchodzoną była stóletnia pamiątka znalezienia cudownego obrazu Naydostoynieyszey Panny Maryi pod imieniem *Żyrowickiey* (del Pascolo) — Przy końcu nowenny d. 6 wieczorem, za odsłonieniem cudownego obrazu, Kardynał Litta, apostolskiey stolicy wikary *in spiritualibus*, zaintonował hymn ś. Ambrożego, a wystrzał z możdżerzów ogłosił zaczęcie trzydniowey uroczystości: w ciągu których z zupełnym odpustem odprawiały się Msze pontyfikalne i nieszpory, oraz opowiadano Słowo Boże ludowi nayliczniey zgromadzonemu. Wieczorami cerkwi tey facyatę, na którey Białego Orła herb Polski zajął mieysce austryackiego oświecały tysiące lamp i kagańców; plac przed nią zdobił sztuczny ogień a dwie orkiestry naprzemian symfonije przygrywały mieszkańcom chrześcijańskiey Stolicy, tłumem się cisnącym. W końcu oktawy Oyciec Święty ze szczególney pobożności oddał cześć temuto cudami słynącemu obrazowi.

Za pośrednictwem Zygmunta III, Polskiego Króla, Urban VIII nadał pomienioną Świątynią narodowi Ruskiemu. — Odtąd zostawała pod zarządzeniem zakonników Bazylego W. Unickich ruskich: z których przewielebny Oyciec Jordan Mickiewicz, jeneralny prokurator, pod imieniem Rektora przez wiele lat utrzymuje rządy tey świątyni i domu przy niey. Do odnowienia całey budowy i ozdobienia Pańskiego przybytku z powodu owego festynu, naywięcey się między innemi dobrodziejami przyłożyły Xiężniczki polskie: Dorota Czartoryska, Tekla Jabłonowska i Czetwertyńska.

Xiążę Biskup Raczyński przybył do jezuitów tuteyszych dla dokonania życia... naylepiey przyjęty od Papieża.

NIDERLANDY.

(z Korr. hamb.) *Bruxella, dnia 26 listopada.* Wczora zrana w pokojach przybyłey tu z wyspy *ś Heleny* Hrabiny *Montholon*, która mieszka w domu jednego rękodzielnika korunek, wybuchnął ogień. Belka iżdaa przy lufcie piecowym zajęła się płomieniem. Pani *Montholon* ledwo się z córką swoją uratowała przez płomień do sąsiedniego domu. Utraciła ona wszystkie rzeczy swoje w tym pożarze.

Projekt do xięgi prawa cywilu go złożony już został drugiey izbie stanów jeneralnych. Zgromadziła się już i pierwsza izba stanów jeneralnych.

AMERYKA POŁNOCNA

(z gaz. Zusch.) Partya wojenna powiększa się tym bardziey w Stanach Zjednoczonych, że kapitaliści zakładają na tém korzyści swoje. Są ludzie, którzy zdobycie *Mexyku* uważają za rzecz tak blizką, jak zdobycie *Kanady*. Dla zajęcia *Floryd* miano już rzeczywiście wysłać woyska. To pewna, że oddawna już przygotowania do tego były poczynione. — *Cochrane* miał otrzymać od swego rządu (*Chili*) wyraźny rozkaz, szanować banderę północną amerykańską również, jak to czynią okręty wojenne i kapry buenos-ayreskie i wenezuelskie. W noszą ztąd, iż zaszło tajemne zniesienie się względem blizkiego uznania tey rzeczypospolitey.

TURCYA.

(z gaz. Zusch.) *Konstantynopol, dnia 25 października.* Ormiańscy dzierżawcy mennicezni, z rodziny *Douz Oglou*, na skutek wyznań, które na torturach uczynili, zostali straceni. Całe to postępowanie uważane jest, szczególniey przez ulemow, za przeciwne prawu. W wyroku jest przywiedziono, że sobie 20,000 kies przywłaszczyli, że żyli w naywiększym zbytku, a w domach swoich, wśród samey stolicy, dla błędney nauki wiary swey, kościoły pozakładali. Twierdzą, że zabrany na skarb W. Sułtana ich majątek, wynosi przynaymniey pięć razy więcey, jak mniemana przywłaszczona summa.

Wolno Drukować, Ignacy Rasska Kom. Cenz. Cał. — w Wilnie w Drukarni Redaktor: pism peryod.

Ogłoszenia.

Dnia 1 t. m wyszedł Prospekt na pismo peryodyczne, pod tytułem: Dzieje Dobroczynności krajowey i zagraniczney z wiadomościami ku wydoskonaleniu jey służącemi, *z polecenia* JW. Rimskiego-Korsakowa, *Gubernatora wojennego litewskiego, jenerała piechoty i kawalera, na dochód domu ubogich Towarzystwa wileńskiego dobroczynności, wydawane.*

Prenumerować można w Wilnie: 1) W Expedycyi gazetney Głównego Pocztamtu Litewskiego. 2) W Redakcyi gazety Kuryera Litewskiego. 3) W xiegarni P. Zawadzkiego na ulicy ś. Jańskiey; 4) w xięgarni P. Moryca, na ulicy Wielkiey w domu klinicznym; 5) u P. Żołkowskiego w xięgarni XX. Pijarów; 6) w sklepie ubogich w domu Towarzystwa dobroczynności.

W innych miastach na wszystkich pocztamtach, kantorach i expedycyach pocztowych.

Cena prenumeraty na rok cały jest rubli sześć srebrem.

Gdy zaś dostoyny członek towarzystwa wileńskiego dobroczynności, JW. Bucharski, *poczt-dyrektor litewski, radca stanu aktualny i kawaler, ze względu na cel pisma tego, ułatwiając ze swojey strony nabywanie jego po prowincyach, raczył usunąć zwyczayną opłatę za expedyowanie pocztowe i darował prawną w tém swoję należność; przeto za cenę jednostayną i też samę, równie jak mieyscowym, dostawowane będzie i wszystkim innym prenumeratorom przez poczte w całem imperyum rossyyskiém.*

Wyydzie na końcu każdego miesiąca numer od sześciu arkuszy naymniey, z rycinami wedle potrzeby.

Lista prenumeratorów i czynnych kollektorów prenumeraty, jako przykładających się do pomnożenia dochodu na rzecz ubogich, ogłaszać się będzie przy Dziejach.

---

1. Roku 1819 mca 7bra 23 d. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, na skutek remissyynego Ziem. Dziśnień. w roku teraźnieyszym 1819 mca maja 5 dnia nastałego dekretu. na rozdział majątku W. Sebastyana Zdrojewskiego b. Kapitana woysk pol. pomiędzy jego kredytorami przeznaczony, po ułatwieniu przez wyrok pierwszo-zjazdowy, na dniu 16 julii teraź. roku zakroczony, stosownych do natury sprawy konkursowey doiszczeń, i po przesłaniu do gazety Kuryera Litgo, dla nieuchronnego jawienia się na termin przeznaczony kredytorów i różnego tytułu pretensorów awizacyi, kiedy w ninieyszym zjeździe uprzedniemi rezolucyami na ostateczne rozsądzenie dzieła udeterminowanym, przez nieprzybycie wielu stron znayduje zawadę w uzupełnieniu pierwszych swoich postanowień: celem więc dostateczniejszego zobowiązania wszystkich ogólnie kredytorów, i różnego tytułu pretensorów do utworzonego w majątku Sebestyanowie konkursu dopominki swoje regulujących na nieuchronne jawienie się przeznaczając termin ostateczny dzień 23 februar. następującego 1820 roku, i w tém względzie dla trzykrotnego zawiadomienia tychże stron do gazet Kuryera Litgo awizacyą przesłać determinując, iżby w tém terminie bez naymnieyszey odwłoki ze wszelką gotowością interessowane strony tak jak do oddania do namowy przystępowały, pod zastrzeżoną w dekrecie remissyynym amissyą ostrzega.

Antoni Korsak Podsędek i Prezydujący Exdywizor. Stefan Doboszyński Podsędek i Exdywizor. Kajetan Jesman Z. P. D. Pisarz Exdywizor.

---

1. Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Ziem. Pttu Wileń. w dacie poniżey zapisanego et eor. pod pieczęcią urzędową Ziem. tegoż Pttu iest wydan.

Roku 1819 mca 9bra 27 dnia przed aktami Ziem. Pttu Wileń. stawaiąc osobiście WJP. Augustyn Romanowski Adwok. subsell. Wileń. oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał następnie pisane: oświadczenie WJP. Ambrożego Normantowicza Pułkow. b. woysk Pol. przeciwko WJP. Józefowi Kiewliczowi b. Asses. Sądu Głł. zanosi się oto iż żałuiący za Dekretem jednym w roku 1814 mca Xbra 14 dnia na instancyą JW. Adama Bronca Marszał. i kawalera summę rubli srebr. czterysta pięćdziesiąt, drugim w roku 1816. mca januaryi 11 dnia per instantiam tegoż JW. Adama Bronca Mar. i kawalera rubli srebr. trzysta szesdziesiąt, trzecim w roku 1816 mca nowembra 18 dnia na instancyą oświadczaiącego się summę czer. zł ośmdziesiąt cztery i rubli srebr. sztuk trzysta trzydzieście dwie w Sądzie Grodzkim Pttu Wileń. zapadłemi, maiąc wyż wykazane summy sobie sądzone i inekwitacyą do wszelkiego Assesora Kiewlicza maiątku zdeterminowaną, gdy do tych por w celu wyexekwowania otrzymanych Dekretow tradycyi urzędowey spełnić nie może, bowiem obżał. Kiewlicz dążąc tak na krzywdę żełł. jako też i na dalszych osób, komu jest zawiniaiącym w celu nieuczynienia nikomu satysfakcyi, fundusze swoie różnie frymarcząc one obcemi imionami pozakrywał, przeto żałuiący zabieraiąc się do wynaydzienia srzodka któren by był zdolnym kapitał ujarzmiony wyeliberować zapisaniem niniejszego oświadczenia w aktach Ziemskich Pttu Wileńskiego i umieszczeniem ku trzykrotney awizacyi w dodatku gazety Kuryera Litewskiego postanawia publiczność ostrzedz, ażeby nikt nie ważył się summ acz pod cudzym nazwiskiem będących, obżał. Kiewliczowi opłacać ani też z nim samym w żadne tranzakta i umowy tyczące się jakiego niebądź tytułu jego funduszu niewchodził, gdyż w przeciwnym razie żałuiący zmuszonym będzie mieć

rzecz z osobami, które pomimo niniejsze ostrzeżenie pokątnie dopomagaiąc czynnościom Assessora Kiewlicza, w przedmiocie ukrycia maiątku z onymże układy ku krzywdzie żał. dążące a funduszu tegoż Kiewlicza tyczące się czynić będą. jakowe oświadczenie w akta Sądu Ziemskiego Wileńskiego z woli aktora zapisuiąc twierdzą wydaney i przyznaney plenipotencyi własną ręką podpisuię. U tego oświadczenia podpis w protokule iest taki. Augustyn Romanowski Adwok. Subsell. Wileń.

Zgodziłem Jan Zienkowicz Z. W. Regent.

Takowe oświadczenie przez Redakcyą Kuryera Litewskiego że przyięte bydź może do druku, w tym Sąd Ziemski Wileń. zaświadcza.

Prezydent Ziemski Wileński i kawaler Urban Jazdowski.

Ogłasza się po raz drugi i trzeci.

2 My Rudolf Hr. Tyzenhauz b. Szef Alt. Konn. i Karol Hr. Przezdziecki b. Półkownik i kawaler krzyżow woyskowych, przyjąwszy ciężar plenipotencyi od sukcessorow ś. p. Hetmana Ogińskiego nie tak w celu pomnożenia funduszow tey to natyle gałęzi rozszerzoney familii, lecz przez pamięć na zasługi czcigodne tego szanownego męża, który poświęcając swóy znaczny majątek, dla zachęcenia w kraju nauk, pięknych sztuk, rzemiosł, handlu przemysłowego, część onego znacznie nadwerężył, a upadkiem kraju przywalon, poświęcając nawet i życie ku obronie oyczyzny, resztę onego stracił. My Plenipotenci w imieniu sukcessorow działający przez gorliwą staranność, zbiegiem tylu okoliczności zawichrzoną i tylu processami zawikłaną tę sukcessyą zbliżywszy do końca, unikając zawsze od processow a mianowicie od Exdywizyi dekretem Wremiennego Departamentu na Telechanach wskazaney, wzywamy wszystkich kredytorow i debitorow ś. p. Hetmana Ogińskiego, tymże dekretem Wremiennego Departamentu Wileńskiego zajętych, do zebrania się w Wilnie na dzień 20 januarii roku następnego 1820 dla weyścia z nami umocowanemi w przyjacielskie układy. Tym bardziey podchlebiamy sobie ten zamiar do skutku przyprowadzić, kiedy znalazłszy już tę powolność w znaczney liczbie szlachetnie myślących obywateli, żądamy i z dalszemi tymże trybem zakończyć, z oświadczeniem wszakże, iż gdy pomimo zwyż wspomnione pobudki nie zechcą przystąpić do układow, mimo całą naszą niechęć do processu, widząc niepodobieństwo inszego końca, będziemy przymuszeni z nabytemi już summami wyprowadzić na Telechanach Exdywizyą tak dobrze znajomą z swych skutkow dla danie wstrętu dobrze myślącym obywatelom. Niżey piszący się, zaufani iż ten krok przyspieszający koniec tak długo ciągnącemu się interessowi, nie może jak im zjednać prawdziwą wdzięczność tak sukcessorow jako i kredytorow, i to sobie za jedyną nadgrodę licznie pomienionych trudow zakreślając, tę odezwę do gazety Kuryera Litt. po trzykroć umieszczamy. Dat w Wilnie dnia 30 9bra 1819 roku.

Rudolf Tyzenhauz.

Karol Hr. Przezdziecki Półkownik Woysk Pol. i kawaler orderow.

---

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w skutek Dekretu Sądu Ziem. Rosień. w roku 1816 julii 6 ferowanego, wedle uprzednich odkładowych dwóch Dekretów swojego Sądu w terminie z obwieczenia d. 23 idącego mca 7bra do dóbr Dziawgian i Ryszka w ptcie Rosien. położonych, dziedzictwa zeszłego Franciszka Nowickiego na satysfakcyą prawdziwym wierzycielom jego oddanych zjechał, a dla uskutecznienia pomiary zdystynkcyą sądy swoje do dnia 15 xbra idącego roku odłożył, od którego terminu, że ostatecznym rozbiorem powierzonego sobie dzieła zaymie się, aby wszystkich wierzycieli tegoż Franciszka Nowickiego nie uchybiła wiadomość, po trzykroć przez Kur. Lit. awizowania Redakcyi uprasza, z upewnieniem poświadczenia amissyi po wyrażonym terminie. 1819 r. 7bra 25 dnia.

Jan Budryk Prezydujący Exdywizor.

Mikołay Szuksztа Exdyw.

Michał Choromański Exdyw.

---

2 Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się: iż na zaspokojenie liczącey się na żydach powiatu Mozyrskiego, Faywelu, Leybie, Chaykielu i Wólfie Frankielach, skarbowey, należności w summie większey do 26,000 rub. assyg., będą przedawać się z publicznego targu domy ich, znaydującego się w Pińsku, Dziśnie, Dawidgródku i Turowie, również rzeczy skonfiskowane, znaydujące się w Dawidgrodku i Turowie; a zatem życzący bydź uczęstnikiem tey licytacyi, zechcą przybydź dla targów do Rządu gubernialnego na terminy, a mianowicie: dnia 15, 16 i 17 mca xbra, a na przetargi dnia 18 tegoż mca teraźnieyszego roku, gdzie przy targach okazane będą poszczególne tych domów opisanie, z wyrażeniem pobieranego z nich dochodu. Dnia 19 9bra 1819 r.

Sekretarz Arcimowicz.

Z przyczyny świąt w poniedziałek gazety nie będzie.